

چگونکی شفاف سازی طرح ها و خدمات پلیس برای جامعه

علی کریمی خوزانی*

چکیده:

شفاف سازی طرح ها و خدمات پلیس با هدف کارآیی و اثربخشی فعالیت پلیس در اجرای ماموریت‌ها و هم‌چنین ارتقای وجهه عمومی پلیس در منظر مردم به منظور افزایش مشروعیت حضور پلیس در عرصه جامعه مورد توجه این سازمان می‌باشد. پلیس با شفافیت طرح ها و خدمات خود، کمک و حمایت مردم را در اجرای نظم و امنیت کسب نموده و تعامل خود را با جامعه افزایش می‌دهد. سئوالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که شفافیت طرح ها و خدمات انتظامی چگونه تحقق می‌یابد؟ با توجه به حیطه عملکرد پلیس که کلیت جامعه را در برابر می‌گیرد، شفاف سازی طرح ها و خدمات انتظامی شامل مستند و مکتوب نمودن خدمات و طرح‌های پلیسی و اطلاع رسانی آن به کلیت جامعه است. به عبارت دیگر مستند کردن خدمات و طرح‌های انتظامی و اطلاع رسانی آن شیوه‌ای است که جهت شفاف نمودن طرح ها و خدمات انتظامی در این مقاله معرفی می‌شود.

کلید واژه‌ها:

طرح‌های انتظامی، خدمات انتظامی، پلیس جامعه محور، اطلاع رسانی، شفاف سازی، رضایتمندی مردم، اقتدار پلیس.

* پژوهشگر دفتر تحقیقات کاربردی مع طب.ب. ناجا

مقدمه

پلیس ایران در روند تحولات خویش در دوره‌های اخیر (از دوره قاجار تا پایان عصر استبدادی)، به دلیل شکاف و جدایی عمیق دولت و ملت و الگوی استبدادی حکومت، به طور واقعی نتوانسته بود پیوند و ارتباط خود را با بدنۀ اجتماع و مردم برقرار سازد از این‌رو به رغم خدماتی که بسیاری از کارکنان زحمتکش پلیس در طی سالیان گذشته انجام داده‌اند، همواره فاصله قابل توجهی بین مردم و پلیس وجود داشت و اغلب مردم، پلیس را مایه آرامش و امنیت خاطر نمی‌دانسته‌اند. این مسأله تا دوره‌های اخیر نیز تداوم پیدا کرده است. (معاونت اجتماعی ناجا، ۱۳۸۳، ص ۱۵). در عصر حاضر تئوری پردازان پلیس برای رفع این مشکل نظریه پلیس جامعه محور را مطرح کردند. این نظریه به‌دلیل آن است تا پلیس را از یک نیروی صرف حکومتی به یک نیروی مردمی که در فکر حل مشکلات شهروندان و رفع نگرانی‌های آنان است، مبدل سازد.

رویکرد جامعه محوری پلیس یک نوع راهبرد پلیسی است که بر دو پایه اصلی استوار است: اولین پایه راهبرد را لزوم برقراری تعامل پلیس با ارکان مختلف جامعه به منظور امکان خدمت‌گذاری بهتر به مردم تشکیل می‌دهد. این امر اشاره به خاستگاه اصلی سازمان پلیس دارد سازمانی برخاسته از مردم و برای مردم. در این مفهوم پلیس به منزله سازمانی است که از بطن مردم و برای خدمت‌گذاری به مردم برخاسته است.

دومین پایه راهبرد جامعه محوری پلیس، عمومی تلقی کردن مقوله نظم و امنیت اجتماعی است. بدین معنی که پلیس نه می‌خواهد و نه می‌تواند که به تنها یک نظم و امنیت را در جامعه برقرار نماید. بلکه این سازمان در جهت برقراری نظم و امنیت در جامعه نیازمند واقعی کمک و حمایت مردمی است. (ورواتی، ۱۳۸۴، صص ۲۰-۱۹).

اما این‌که پلیس چگونه می‌تواند کمک و حمایت مردم را در اجرای نظم و امنیت جلب نماید و تعامل خود را با جامعه افزایش دهد، نظریات مختلفی در این خصوص طرح می‌گردد. یکی از آن‌ها، که چگونگی عملیاتی کردن آن محور بحث این مقاله است، شفافسازی طرح‌ها و خدمات پلیس می‌باشد.

چارچوب این مقاله به این شکل می‌باشد، در ابتدا به منظور احصای مفهوم شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی، ضرورت‌ها و اهداف آن و چیستی و چرايی شفافسازی طرح‌ها و

خدمات را مطرح می‌گردد و در ادامه چگونگی شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی تشریح می‌شود.

چیستی و چرایی شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی

منظور از شفافسازی خدمات، ارائه امور مربوط به مستندات، روش کار و ... از طریق کلیه وسائل عمومی، رسانه‌ها، موسسات، فنون و طرق مختلف تولید نشر اطلاعات توسط دستگاه‌ها و مراکز اطلاعاتی است. (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ۱۳۸۴، ص ۱۳۲) با توجه به حیطه عملکرد پلیس که کلیت جامعه را در بر می‌گیرد، شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی شامل مستند و مکتوب نمودن خدمات و طرح‌های پلیسی و اطلاع رسانی آن به کلیت جامعه است.

اما این که به چه دلایلی پلیس به دنبال شفافسازی طرح‌ها و خدمات خود می‌باشد را می‌توان بر حول دو محور مطرح کرد:

۱- افزایش کارآیی و اثربخشی پلیس در اجرای ماموریت‌ها:

با شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی، پلیس ماموریت‌های خود را می‌تواند با اثربخشی و کارآیی بیشتری انجام دهد؛ دلایل این امر را می‌توان به شرح ذیل برشمود:

الف) کاهش تعارضات اجتماعی پلیس:

پلیس، قسمتی از فعالیت‌هایش و کسانی که با آن‌ها روبروست با سایر مشاغل تفاوت بارزی دارد. پلیس عمدتاً با کسانی روبروست که متهم به ارتکاب جرم‌مند و در واقع پلیس در محیطی کار می‌کند که در آن احتمال حمله، تهاجم، ضرب و جرح و ترور شدن به نحو موثری موجود است. پلیس به‌طور غیر مستقیم به جامعه خدمت می‌کند ولی با تعقیب و بازداشت و جریمه نمودن برای خود دشمنان بسیاری را تدارک می‌بیند و چنان چه جامعه به‌علت فقدان اطلاعات درک نکند که پلیس غیر مستقیم مشغول خدمت به آن‌هاست فقدان حمایت جامعه، خطرات پلیس بودن را افزون خواهد نمود و در نتیجه وقتی پلیس حمایت اجتماعی را احساس ننماید تمایل به انجام وظیفه و مسئولیت را از دست می‌دهد.

(میرشفیعیان، ۱۳۵۹، ص ۱۲۰) به عبارت دیگر، عدم شفافیت طرح‌ها، از یک طرف پلیس را با مخاطبین خاص مربوط به آن طرح دچار اصطکاک می‌کند (مخاطبین خاص برای نمونه در طرح برخورد با موتورسواران مختلف، موتورسواران می‌باشند) و از طرف دیگر چون معمولاً رفتار پلیس با اعمال قدرت همراه است، اگر مردم به این درک نرسند که این کار پلیس خدمت به آن‌هاست، موضع منفی بر علیه پلیس اتخاذ می‌نمایند. لذا طرحی که انتظار می‌رود با توجه به منافعی که عاید جامعه می‌کند، مورد پذیرش جامعه باشد و حمایت مردمی را به دنبال داشته باشد به دلیل عدم شفاف سازی، نتیجه مثبتی عاید پلیس نخواهد کرد. همان طوری که در شکل شماره (۱) نشان داده می‌شود در صورت فقدان حمایت اجتماعی از پلیس، در نهایت کاهش کارآیی و اثربخشی پلیس را شاهد خواهیم بود، این روند با شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی حالت معکوس به خود می‌گیرد.

شکل شماره (۱): چگونگی تاثیر فقدان حمایت اجتماعی بر کاهش کارآیی پلیس

با شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی پلیس می‌تواند اعمال اقتدار خود را از زور صرف به اقناع مبدل سازد. زیرا شهروندان در حکم مخاطبان اصلی پلیس چنانچه رفتار

پلیس را قانع کننده تلقی کرده و در اثر افزایش درجه آگاهی‌های عمومی و انتظامی به پلیس اعتماد کنند، بیشترین فضا و فرصت برای پذیرش اقتدار پلیس ایجاد شده است. (شاکری،

(۹۷-۹۸، صص ۱۳۸۱)

ب) افزایش همکاری و مشارکت مردم با پلیس:

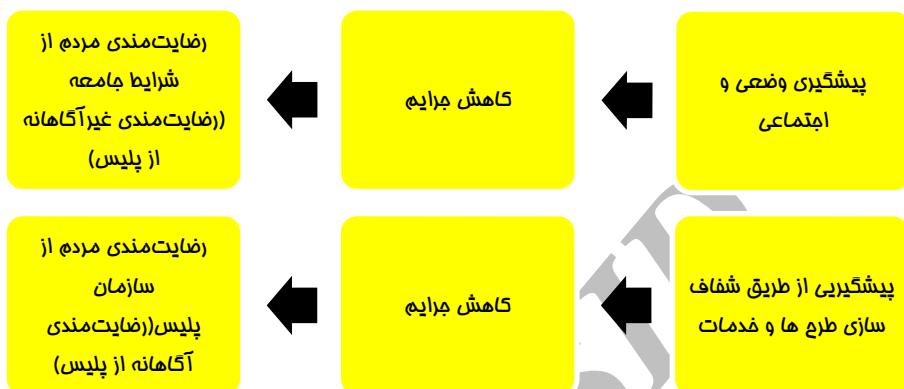
آگاهی مردم از چگونگی کار پلیس باعث می‌شود که همکاری خود را با این دستگاه افزایش داده و حمایت خویش را پشتیبان پلیس در مبارزه با جرائم، دستگیری و تعقیب مجرمین و ارائه خدمات قرار دهند. (میرشفیعیان، ۱۳۵۹، ص ۵۸) مشارکت مردم از این لحاظ حائز اهمیت است که در ماموریت‌های روزانه پلیس مانند تعقیب مجرمان و اجرا نظم و اعمال قانون، مشارکت مردم موجبات ارتقای کارآیی و اثربخشی پلیس می‌گردد از سوی دیگر در ایجاد شرایط پیشگیری از جرم به عنوان یکی دیگر از ماموریت‌های پلیس، چه در پیشگیری وضعی و چه در پیشگیری اجتماعی، پلیس بدون مشارکت مردم و جامعه، ره به جایی نخواهد برد.

۲- ارتقای وجہه عمومی پلیس:

با افزایش کارآیی و اثربخشی پلیس که در نتیجه کاهش تعارضات اجتماعی و هم‌چنین مشارکت مردم به وجود می‌آید، وجہه عمومی پلیس ارتقاء پیدا می‌کند. هم‌چنین شفاف سازی طرح‌ها و خدمات انتظامی علاوه بر موارد مذکور، می‌تواند مقبولیت اجتماعی پلیس را به دلایل ذیل با ضریب تصاعدی بیشتری افزایش دهد.

الف) پیشگیری از وقوع جرم:

این نوع پیشگیری که صرفاً با شفاف سازی طرح‌ها و خدمات انتظامی حاصل می‌شود، نوع جدیدی از پیشگیری می‌باشد که مشارکت مردم در اجرای آن کمترین تاثیر را داشته ولی بیشترین رضایتمندی آگاهانه از پلیس را به دست می‌آورد، در حالی که سایر پیشگیری‌ها تاثیرات کمتری در کسب رضایتمندی آگاهانه مردم و جامعه از پلیس دارد.

شکل شماره (۲): تاثیر اقدامات پیشگیرانه پلیس در کسب رضاایتمندی مردم از پلیس

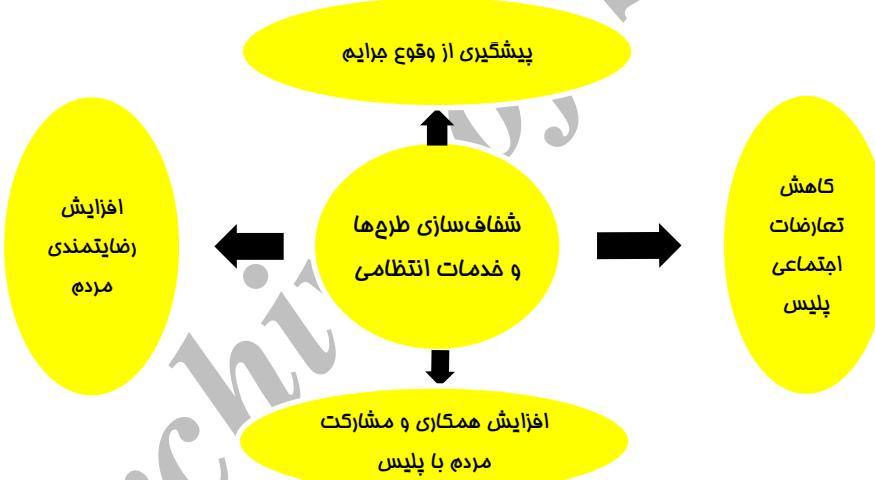
اما این که شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی چگونه می‌تواند در پیشگیری از جرم نقش داشته باشد، بدین شرح می‌باشد که در وقوع برخی از جرایم ضعف یا ضعیف پنداری مجنی علیه در عدم پیگیری جرم نقش زیادی دارد. از دلایل آن می‌توان اشاره نمود که، یا پیگیری برای جرم دیده از آن چنان ارزشی برخودار نمی‌باشد که به خواهد وقت و مال خود را صرف آن بکند و یا این که احساس گرفتاری و تحمل مشقت رجوع به پاسگاه و کلافه شدن در راهروهای دادگستری و یا تحقیر شدن در آن محیط‌ها و طولانی بودن و به نتیجه نرسیدن، آنان را از پیگیری جرمی که بر آن‌ها واقع شده باز می‌دارد. این عوامل برای مجرمین امنیت ارتکاب جرم را به ارمغان می‌آورد که در نهایت جامعه را دچار ناامنی می‌کند. (سلیمانپور، ۱۳۸۴، صص ۱۳۱-۱۳۲)

یکی از راههای تقلیل این وضعیت، شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی می‌باشد، با آگاه‌سازی مردم از چگونگی مراحل، مکان و زمان اجرای خدمت انتظامی و قوانین مرتبط با آن و ...، مردم آموخته دیده و از نظر ذهنی توانمند می‌شوند. لذا با توانمند سازی در نتیجه آگاهی حاصل از شفافسازی پلیس، مردم در هر جرمی حتی کوچک می‌دانند برای شکایت چه مراحلی را در کلانتری و پاسگاه طی نمایند و در نتیجه مسیر را دشوار، پیچیده و غیر قابل پیش‌بینی تصور نمی‌کنند که از شکایت صرفه نظر نمایند. این عامل کاهش جاذبه‌های جرم برای مجرمین به همراه داشته و نقش موثری در پیشگیری از وقوع جرم بر عهده دارد.

دیگر این که در شرایط عدم شفافیت و یا شفافسازی ناقص، امکان تخلف کارکنان وجود دارد، ولیکن برای نمونه با شفاف نمودن مدارک و هزینه مورد نیاز برای دریافت خدمت و همچنین مشخص شدن نوع و میزان جریمه پرداختی در طرح‌های انتظامی، این احتمال به مراتب کاهش می‌یابد.

ب) افزایش رضایتمندی مردم:

ارائه خدمات سریع‌تر به مردم، جلوگیری از سردرگمی مراجعین به واحدها، تسهیل و تسريع در امر پاسخگویی که همگی آن‌ها باعث افزایش ضریب رضایتمندی مردم می‌شود از نتایج شفافسازی خدمات می‌باشد.

شکل شماره (۳): اهداف شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی در شمای کلی

چگونگی شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی

برای شفافسازی طرح‌ها و خدمات لازم است دو کار عمدۀ صورت گیرد: در مرحله اول با احصاء کردن عناوین خدمات و طرح‌ها، مستندات مربوط به هر عنوان خدمت یا طرح را به‌طور جداگانه جمع‌آوری و مکتوب نموده و در مرحله بعد با تدوین نظام جامع اطلاع رسانی بهترین زمان و شیوه اطلاع رسانی با توجه به نوع محیط و مخاطب انتخاب می‌کنند.

شکل شماره (۴): چگونگی شفاف‌سازی طرح‌ها و خدمات انتظامی در شمای کلی

الف) مستندسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی و ملاحظات مربوط به آن:

بعد از احصای عناوین خدمات و طرح‌های انتظامی که اولین گام در مستند سازی می‌باشد، برای هر عنوان خدمت و یا هر عنوان طرح، به‌طور جداگانه موارد ذیل تهیه و تدوین می‌گردد:

- ۱- فلسفه اجرای طرح و یا ارائه خدمت؛
- ۲- مخاطبان و خدمت گیرندگان اصلی؛
- ۳- مقررات و قوانین مربوطه؛
- ۴- تعیین حیطه وظایف و اختیارات پلیس در روش‌های مشترک. در روش‌های مشترک پلیس با سایر سازمان‌ها مانند ارائه خدماتی که معمولاً بین پلیس به عنوان ضابط قضایی با دادگستری مشترک است، حیطه وظایف و اختیارات پلیس در خصوص آن خدمت یا طرح کاملاً مشخص شده تا از وظایف و اختیارات طرف مقابل قابل تفکیک باشد؛
- ۵- تبیین مسئولیت مردم؛
- ۶- محل‌های اجرای طرح و یا مکان‌های ارائه خدمت؛
- ۷- زمان‌بندی اجرای طرح و یا زمان‌های ارائه خدمت و مدت زمان انتظار دریافت خدمات؛
- ۸- مدارک و هزینه‌های مورد نیاز برای دریافت خدمات و یا میزان جریمه برای متخلفان در طرح‌های انتظامی؛
- ۹- شرح روش انجام کار و مراحل آن به صورت گام به گام.

البته با توجه به وجود قواره های مستندسازی نیروی انتظامی می توان چارچوب مستند سازی را بر اساس قواره های موجود قرار داد. نیروی انتظامی در سال ۱۳۷۶ اولین قواره مستندسازی با عنوان قواره روش جاری برای کلیه رده های نیروی انتظامی را ابلاغ کرد.

(شکل ۵)

قسمت دوم قواره	قسمت اول قواره
۱- موضوع ۲- مفاهیم و اصطلاحات ۳- قوانین و مقررات ۴- نحوه اجرا ۵- دستورات هماهنگی ۶- روند نما(فلوچارت)	۱- هدف ۲- منظور ۳- ماموریت ۴- شرح وظایف

شکل شماره (۵): قواره مستند سازی نیروی انتظامی (روش جاری) در سال ۱۳۷۶

در ادامه در سال ۱۳۸۶ به منظور بهبود و تعالی قواره مستند سازی موجود، قواره جدیدی تهیه و صرفاً به گیرندگان ردیف یکم ابلاغ شد در حال حاضر بر اساس قواره جدید(شکل شماره (۶)) رده های مربوط در ردیف یکم گیرندگان به مستند سازی خدمات خود مشغول می باشند. این گونه مستند سازی بیشتر جنبه درونی دارد و صرفاً در سطح خدمات ستاد انجام می شود و کمتر با هدف شفاف سازی تهیه می گردد. (کریمی خوزانی و گودرزی، ۱۳۸۷) ولیکن با گستردگی کردن ابلاغیه به گیرندگان ردیف های چهارگانه و التزام رده ها به شفاف سازی، می توان انتظار مثبتی از این مستندات تهیه شده، داشت. به عبارت دیگر رده ها ملزم شوند بعد از مستند سازی، اطلاع رسانی مستندات را در دستور کار خود قرار دهند.

البته در تدوین مستندات باید واقع گرایانه عمل کرد و آنچه واقعاً هست به رشته تحریر درآید؛ چراکه پلیس با این اقدام به دنبال تبلیغ و کسب وجه مثبت برای خود نمی باشد. پس اگر در صحنه عمل به گونه ای رفتار شود که خلاف مواردی است که اطلاع رسانی شده، نتیجه معکوس حاصل خواهد شد. در نتیجه اگر حدود استاندارد زمان دریافت خدمت مشخص شده و اطلاع رسانی گردیده، باید در اکثر موقعیت قابل برآورده شدن باشد.

به روز نگه داشتن اطلاعات، مورد دیگری است که در مستند سازی به آن توجه می‌شود، مستندات باید به طور منظم مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرند. این بازنگری ممکن است به صورت برنامه‌ریزی شده از قبل مشخص شده و یا این‌که بر اثر اتفاق افتادن یک رشته وقایع انجام شود. (عالم تبریز، ماهربیان و عزیزی، ۱۳۸۴، ص ۱۷۷).

شکل شماره (۶): قوایر مستند سازی نیروی انتظامی در سال ۱۳۸۶

دیگر این‌که باید انتظار داشت که با اطلاع رسانی خدمات، تقاضا برای دریافت خدمت رشد قابل توجهی داشته باشد مثلاً در صورتی که مراحل انجام شکایات و انواع مختلف آن در کلانتری و پاسگاه‌ها به خوبی احصا و اطلاع رسانی شده باشد متلاطیان تشکیل پرونده مرتبط با شکایات در کلانتری و پاسگاه افزایش می‌یابند و در صورتی که آمادگی برای افزایش حجم کار در کلانتری و پاسگاه‌ها به وجود نیامده باشد، نتیجه عکس حاصل خواهد شد.

ب) تدوین نظام جامع اطلاع رسانی طرح ها و خدمات انتظامی

اقدامات پراکنده و مقطعي انجام شده که تاکنون به عنوان اطلاع رسانی طرح ها و خدمات انتظامی انجام شده اند، اولاً در چارچوب شفاف سازی بر طبق الگوی که در اين مقاله معرفی شده است بوده، چراکه بدان اشاره شد، شفاف سازی دارای دو مرحله است (شکل شماره ۴). مرحله اول مستند کردن طرح ها و خدمات انتظامی است که در حقیقت به استاندارد سازی طرح ها و خدمات منجر می شود. این در حالی است که اطلاع رسانی بدون مستند کردن طرح ها و خدمات، نمی تواند آن طور که باید مفید فایده باشد، مثلاً در طرح ها در صورت عدم وجود مستندات، معمولاً زمان ها و مراحل به صورت ایده آل و دستوری، بدون توجه به دنیای واقعی اطلاع رسانی می گردد، که این امر موجب عدم انطباق عملکرد با سخنان مسئولین مربوطه می گردد. لذا اشکالاتی که در شکل شماره (۱) مطرح شد کماکان به قوت خود باقی می ماند که در نهایت به مقطعي شدن طرح ها می انجامد.

برای نمونه در تحقیقی که در بررسی طرح برخورد با موتورسواران مختلف انجام شده است، نشان می دهد شهروندان تنها ۱۶/۱ درصد زیاد و خیلی زیاد از طرح اطلاع داشتند و این میزان برای پشتونه طرح قابل قبول نیست. به همین دلیل هنگام مواجه ماموران با موتورسواران مختلف، نوع نگرش و نگاه جامعه را تحت تاثیر قرار می دهد. میزان آگاهی موتورسواران در این طرح به عنوان مخاطبان اصلی نیز در موارد زیاد و خیلی زیاد در موتورسواران مختلف ۵۴/۴ درصد و در موتورسواران قانونمند ۴۴/۸ درصد می باشد که این میزان به هیچ وجه قابل قبول نیست؛ برای این طیف از جامعه بایستی تقریباً به آگاهی کامل برسد. (بیات و ملتفت، ۱۳۸۴، ص ۲۷۸). لذا صرف اطلاع رسانی طرح ها و خدمات بدون توجه به جایگاه اطلاع رسانی در فرایند شفاف سازی، مفید فایده نمی باشد.

ديگر اين که در نظام جامع اطلاع رسانی، از کليه رسانه ها با اشکال متفاوت ديداري، شنيداري، گفتاري و نوشتاري استفاده می شود به طوری که امكان دسترسی همه طبقات اجتماعی به اطلاعات، به طور مستمر امکان پذير گردد. اين نظام شامل هر گونه رسانه ای که بتواند به اهداف کمک نماید، می شود. در نظام جامع اطلاع رسانی سعی می شود شیوه های متفاوت اطلاع رسانی در يك روند خاص به طور نظاممند به کار گرفته شود. مشکل اساسی در راه اندازی اين گونه شیوه های چند رسانه ای برای نظام جامع اطلاع رسانی نحوه ارائه

خدمات، پیدا کردن راههای هماهنگی و همکاری آنها با یکدیگر است. (سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ۱۳۸۳، صص ۷۳-۶۰).

در نظام جامع اطلاع رسانی با توجه به سطح بندی مخاطبین و شهروندان، با نگاه به شیوه و الگوهای متفاوت اطلاع رسانی مناسب با هر قشر، اقدامات لازم صورت می‌گیرد. دیگر این که اطلاع رسانی طرح‌ها و خدمات انتظامی را با توجه به زمان و مکان متفاوت که شیوه و الگوی متفاوتی را ایجاد می‌کند، می‌توان به دو دسته تقسیم نمود:

- ۱ - قبل از مراجعة گیرنده خدمت و یا قبل از اجرای طرح انتظامی
- ۲ - در زمان مراجعة خدمت گیرنده یا در زمان اجرای طرح

در پایان اقدامات، لازم است ارزیابی نسبت به عملکرد واحد اطلاع رسانی انجام پذیرد تا در صورت لزوم در خصوص شیوه‌ها و الگوهای اطلاع رسانی بازنگری‌ها صورت گیرد. ارزیابی این عملکرد را می‌توان بر اساس شاخص‌های متعددی اندازه گیری نمود (از جمله رضایت ارباب رجوع، میزان ترس، مشکل گشایی و...)، لذا شاخص‌های محدود سنتی که میزان تلاش را بر اساس خروجی و کمیت اقدامات، ارزیابی می‌کند (ترویانویچ و باکوروکس، ترجمه دفتر تحقیقات کاربردی طرح و برنامه و بودجه ناجا، ۱۳۸۳، ص ۶۱) نمی‌تواند در اینجا کاربرد و اثربخشی لازم را داشته باشد.

نتیجه گیری:

این که پلیس چگونه می‌تواند کمک و حمایت مردم را در اجرای نظم و امنیت کسب نماید و تعامل خود را با جامعه افزایش دهد، نظریات مختلفی در این خصوص طرح می‌گردد. یکی از آن‌ها، شفافسازی طرح‌ها و خدمات پلیس می‌باشد. در شفافسازی دو گام کلیدی و در عین حال همبسته باید صورت گیرد و انجام یکی بدون دیگری، به شفافیت طرح‌ها و خدمات انتظامی ختم نمی‌شود. این دو گام عبارتند از مستندسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی و دیگری تدوین نظام جامع اطلاع رسانی به منظور اطلاع رسانی مستندات، می‌باشد.

در پایان جهت مدیریت یکپارچه در شفافسازی طرح‌ها و خدمات انتظامی پیشنهاد می‌شود:

- واحد تخصصی اطلاع رسانی طرح ها و خدمات انتظامی در سازمان نیروی انتظامی پیش بینی شود، وظایف این واحد می تواند موارد ذیل را شامل گردد:
- الف) مستند کردن طرح ها و خدمات انتظامی کلیه رده های ناجا؛ در حال حاضر مدیریت این وظیفه در سطح ستاد ناجا توسط معاونت طرح و برنامه و بودجه ناجا انجام می شود.
- ب) انتخاب الگوهای متفاوت اطلاع رسانی در قالب مدیریت نظام جامع اطلاع رسانی؛ در حال حاضر این وظیفه در مبحث اطلاع رسانی هشدارهای پلیسی و ارتقای فرهنگ اجتماع توسط معاونت اجتماعی ناجا و رده های این معاونت در پلیس های تخصصی و فرماندهی انتظامی استان ها انجام می شود.
- ج) به روز نگه داشتن مستندات و دریافت بازخورد از جامعه جهت ارتقاء و بهبود شیوه های اطلاع رسانی.

منابع:

- بیات، بهرام و ملتفت، حسین (۱۳۸۴)، "بررسی میزان رضایتمندی شهروندان تهرانی در اجرای قانون تشکیل مجازات موتور سیکلت سواران مختلف"، *فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی*، شماره ۲ و ۳، ۲۸۶ - ۲۶۹.
- ترویانوویچ، رابت و باکوروکس، بانی (۱۳۸۳)، "پلیس جامعه محور"، *ترجمه مرکز مطالعات و تحقیقات کاربردی طرح و برنامه ناجا، تهران، فرات*.
- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور (۱۳۸۴)، "مصوبات برنامه اصلاح فرایندها و روش‌های انجام کار از هفت برنامه تحول در نظام اداری (جلد ۲-۶)", تهران، معاونت توسعه مدیریت و سرمایه انسانی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- سلیمانپور، محمد جواد (۱۳۸۴)، "رابطه امنیت اجتماعی با ناامن سازی محیط جرم برای پیشگیری از جرائم"، *فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی*، شماره ۲ و ۳، ۱۴۰ - ۱۲۳.
- شاکری، رضا (۱۳۸۱)، "پلیس- مردم و امنیت عمومی"، تهران، معاونت سیاسی سازمان عقیدتی سیاسی ناجا.
- عالم تبریز، اکبر و فرشباف ماهربیان، جواد و عزیزی، بهروز (۱۳۸۴)، "ارتفاع و حفظ کرامت مردم در نظام اداری"، تهران، سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان تهران.
- معاونت اجتماعی ناجا (۱۳۸۳)، "سیمای تحولی نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران گام‌های در تحقق امنیت پایدار"، تهران، معاونت اجتماعی ناجا.
- میرشفیعیان، مهدی (۱۳۵۹)، "پلیس و اجتماع"، تهران، بی‌نا.
- کریمی خوزانی، علی و گودرزی، داود (۱۳۸۷)، "کارگاه مستندسازی روش‌های انجام کار"، تهران، اداره کل سیستم بهبود روش‌ها و مدیریت- معاونت طرح و برنامه و بودجه ناجا. (جزوه الکترونیکی)
- وروائی، اکبر (۱۳۸۴)، "پلیس جامعه محور مطالعه تطبیقی شیوه‌های جلب مشارکت مردمی در تامین نظم عمومی و امنیت اجتماعی"، تهران، معاونت سیاسی عقیدتی سیاسی ناجا.